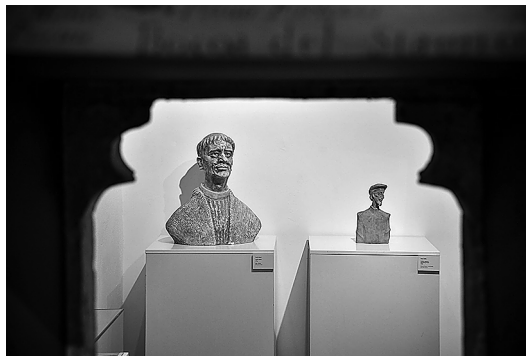

„MEMENTO DRŽIĆ” – DJELA IZ MEMORIJALNE ZBIRKE MARINA DRŽIĆA

VALERIJA JURJEVIĆ □ Dom Marina Držića, Dubrovnik

Sjeti se Držića – bila je nit vodilja brojnim umjetnicima koji su izlagali u Domu Marina Držića na samostalnim i skupnim izložbama posljednjih godina, a među njima se izdvajaju Petar Dolić, Ivo Grbić, Siniša Reberski, Tomislav Buntak, Davor Vrankić, Duje Medić, Nevenka Arbanas, Maja S. Franković, Zdenka Pozaić.

Dom Marina Držića ustanova je u kulturi grada Dubrovnika posvećena životu i djelu jednoga od najvećih hrvatskih književnika – Marina Držića (1508. – 1567.). U njegovu je sastavu ustrojbeno jedinica naziva Memorijalna zbirka Marina Držića, koja obavlja muzejsku djelatnost. Osim tiskane i pisane građe, kazališnih programa, plakata i fotografija s predstava utemeljenih na Držićevim djelima, Zbirka obuhvaća i radove suvremenih slikara i kipara te predmete primijenjene umjetnosti. Izložbenom djelatnošću Dom Marina Držića nastoji osigurati adekvatnu prezentaciju vlastitog fundusa i umjetničkog stvaralaštva vezanoga za lik i djelo Marina Držića.

Likovni umjetnici koji izlažu u Domu Marina Držića unutar okvira određenih značenjem najvećega hrvatskog komediografa odnosno njegovim životom i stvaralaštvom obrađuju onaj segment Držićeva lika i djela koji najviše odgovara njihovu kreativnom izričaju. Tijekom godina Memorijalna zbirka Marina Držića obogaćena je otkupom i donacijama pojedinih djela i vrijednim umjetninama. Izbor radova iz Zbirke predstavljen je na izložbi *Memento Držić*. Ona je u tzv. Kripti, polivalentnoj dvorani Doma Marina Držića, bila otvorena u sklopu predstavljanja nove stalne izložbe *Držićeve životne pozornice* u Noći muzeja 27. siječnja 2023.

Izložba *Memento Držić*, promatrana kroz prizmu suvremenih likovnih radova, komplementarna je novoj stalnoj izložbi *Držićeve životne pozornice* jer obrađuje glavne životne „postaje” Marina Držića: rođenje u Dubrovniku oko 1508., ulazak u svećeničku službu i preuzimanje upravljanja crkvom Domino (rektorstvo), književni i komediografski rad inspiriran stvarnim stanovnicima Dubrovnika, osnivanje glumačkih družina s kojima je prvi put na pozornicu postavio svoje drame, dobivanje nadimka Vidra što su mu nadjenuli prijatelji, intrigantna pisma Cosimu I. Mediciju i smrt koja je uslijedila nedugo nakon toga te, od 1567. godine, posljednje počivalište u Veneciji, u crkvi svetih Ivana i Pavla.

Izložbom *Memento Držić* obuhvaćeno je jedanaest djela iz Memorijalne zbirke Marina Držića. Najčešća inspiracija umjetnicima upravo je Držićev lik, a budući da nije poznato kako je izgledao, imaju slobodu prikazati ga prema osobnom dojmu. Pritom mu često pridodaju dva rekvizita: pero i/ili crnu halju s kolarom, čime ga simbolično označavaju i kao pripadnika katoličkog svećenstva.

Istaknuti hrvatski slikar Ivo Dulčić na slici *Marin Držić* (sl.3.) vibrantnim je potezima u crnoj i bijeloj boji i u tehnici gvaša naslikao mršavi lik muškarca izduženog lica, odjevenoga u svećeničku halju, s perom i papirom u rukama, glave ovjenčane lorovrim vijencem. Upravo je prema Dulčićevu predlošku kipar Petar Dolić oblikovao malu brončanu bistu *Držićev portret* (sl.2., desno), plosnatog torza iz kojega se izdiže mršavi vrat nad kojim dominira usko, donkihотовsko lice, velikog nosa i blagog osmijeha. Boris Leiner autor je poprsja *Marin Držić* (sl.2., lijevo) od patiniranog gipsa. Pisac je prikazan u svećeničkoj odjeći, izražajnog lica kojemu je autor dao vedri izraz i pogleda uperenog prema nebeskim i umjetničkim visinama. Akril na platnu Josipa Škerlja *Marin Držić* (sl.4., desno) prikazuje stilizirani, tamni lik muškarca čije je tijelo monolitni blok iz kojega se izdvaja mala glava s naznakom lica i kose, a predimenzionirana desna plavičasta ruka u prvom je planu iznad staklene posude. Osim nadimkom *Vidra*, koji je Tonko Smokvina urezao na istoimenoj slici (sl.5., desno) u tehnici akrila na platnu s lijeve strane, dok je s desne strane okomitog usjeka koji bojom rastvara tamnu podlogu silueta piščeva profila, Držića ponekad oslovjavaju i s *Dum Marin*. Duje Medić upravo tako naziva svoj crtež olovkom na papiru (sl.5., lijevo), na kojemu je Držić prikazan ukočenog lica i

IM 54, 2023.
POGLEDI, DOGAĐAJI, ISKUSTVA
VIEWS, EXPERIENCES, EVENTS

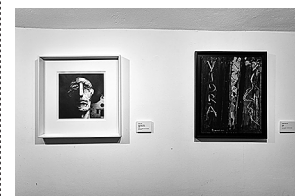
sl.1. Postav izložbe *Memento Držić* u Domu Marina Držića, 2023.

sl.2. Skulpture Borisa Leinera *Marin Držić* (2014.) i Petra Dolića *Držićev portret* (2019.)

sl.3. Slika Iva Dulčića *Marin Držić* (1967.)

sl.4. Crtež Jasmine Runje *Marinova družina* (2009.) i slika Josipa Škerlja *Marin Držić* (2014.)

sl.5. Crtež Duje Medića *Dum Marin Držić* (2018.) i slika Tonka Smokvine *Vidra* (2015.)

sl.6. Kompozicija Petra Dolića *Kišna procesija svetog Vlaha* (2018.)

sl.7. Slika Borisa Bućana *Marin Držić* (2012.)

sl.8. Slike Ivana Peraka *Marin Držić, svjetlo u tami* (2017.) i Tomislava Gusića *S. Giovanni e Paolo* (1990.)

naglašenog nosa. U pozadini su, s desne strane, dubrovačka crkva Domino i kuća njezina rektora – današnji Dom Marina Držića. Boris Bućan na diptihu *Marin Držić* (sl.7.) u tehnici ulja na platnu komediografov lik svodi na univerzalni oblik ljudskog tijela kadmijum crvene boje na bijeloj podlozi, lica zaklonjenoga dlanovima, naglašavajući simboliku pogleda okrenutoga čovjekovoj unutrašnjosti. Likovi Držićevih drama, poglavito komedija, inspirirani su njegovim sugrađanima, stvarnim stanovnicima onodobnog Grada, koji i danas njeguju iste rituale poput procesije dubrovačkog „parca” prikazane u kompoziciji *Kišna procesija svetog Vlaha* (sl.6.) Petra Dolića, sastavljenoj od 22 skulpture od brušenog stakla na postamentu. Članovi glumačkih družina koje su prvi put uprizorile Držićeve likove bili su mladi stanovnici renesansnog Dubrovnika, a Jasmina Runje prikazala ih je crtežom *Marinova družina* (sl.4.) u tehnici tuša na papiru kao figure obuhvaćene zaštitničkim krugom svijeta igre. Koliko je pisac čvrsto uronjen u Dubrovnik iz kojega je potekao, pokazuje i slika u kombiniranoj tehnici na platnu Ivana Peraka *Marin Držić, svjetlo u tami* (sl.8., lijevo). Perakov Grad je poput jezgre u središtu centripetalnih sila mora i kopna što ga okružuju, a žuta točka koja se žari u njegovu središtu sugerira kako je Marin Držić svjetionik u korpusu hrvatske i europske književnosti.

Iako je od Držićeve smrti i pokopa u zajedničkoj grobnici venecijanske crkve svetih Ivana i Pavla koju prikazuje slika u kombiniranoj tehnici na papiru Tomislava Gusića *S. Giovanni e Paolo* (sl.8., desno) proteklo više od 450 godina, Držićevo djelo danas sjaji istim sjajem, a likovni umjetnici u sjećanje na njega stvaraju djela koja zauzimaju istaknuto mjesto ne samo u Memorijalnoj zbirci Marina Držića, već i u hrvatskoj umjetnosti. Upravo se to željelo istaknuti izložbom *Memento Držić*, jednom u nizu izložaba iz fundusa putem kojih Dom Marina Držića prezentira javnosti građu Memorijalne zbirke Marina Držića.

Primljeno: 21. lipnja 2023.

MEMENTO DRŽIĆ – WORKS FROM THE MARIN DRŽIĆ MEMORIAL COLLECTION

During recent years numerous artists have shown their work in the Marin Držić Home at solo and collective exhibitions. Within the framework set by the greatest Croatian comedy writer, Marin Držić (1508-1567), that is, by his life and work, the artists have worked around that segment of his life and creative activity that most suits their own creative idiom.

The Marin Držić Memorial Collection, which operates as part of the Marin Držić Home, Cultural Institution of the City of Dubrovnik, has in consequence been enriched by the purchase or donation of various works. A selection of the works from the collection is exhibited at the Memento Držić Exhibition, opened on the occasion of the presentation of the new permanent display of the Marin Držić Home, Držić's Theatre of Life, on Museum Night 2023.

Through the prism of contemporary works of visual art the *Memento Držić Exhibition* forms a complement to the new permanent display of the Marin Držić Home, which focuses on the main stations on Držić's life's journey.